

Dünya

Ne Konuşuyor?

1-15 Eylül 2025 | YIL: 4 / SAYI: 87

Gençler ve Yetişkinler
Sosyal Medya Hakkında
Ne Düşünüyor?

Avrupa Büyük Bir Bankacılık
Krizine Hazır mı?

Nepal'de Başlayan
Z Kuşağı Protestoları

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Avrupa’da son dönemde bankacılık sistemine yönelik yapılan eleştiriler artış gösteriyor. Avrupa bankalarının uzun süredir sınır ötesi entegrasyonda yavaş kalması olumsuz yorumlanırken, “Pan-Avrupa bankaları”nın yükselişi bölge ekonomisine büyük katkı sağlıyor. Avrupa’da finansal istikrar ve denetim sistemlerinin yetersiz olduğu ve olası bir kriz durumunda müdahalenin zor olduğu iddia ediliyor. Sorunun çözümüne dair iki aşamalı finansal istikrar çerçevesi önerilirken bu sayede ortaya çıkabilecek krizlerin maliyetlerini azaltma ve finansal büyüme konusunda ilerleme kaydedilebileceği düşünülüyor.
- Küresel çapta elektrikli araç ve pil teknolojisindeki çalışmalar hız kazanıyor. Son olarak “Shenxing Pro” adı verilen yeni pil ile 12 yıl veya 1 milyon km kullanım ömrü vadediliyor. Yeni geliştirilen pil lityum demir fosfat (LFP) teknolojisine dayanırken 758 km’lik sürüş menzili sunuyor. Pilin hızlı şarj özelliğine sahip versiyonu ise sadece 10 dakikalık hızlı şarj ile 478 km menzil sağlıyor.
- Eylül ayının ilk iki haftasında küresel çapta en çok konuşulan olaylardan biri ise çeşitli ülkelerde meydana gelen gösteri ve protestolar oldu. Nepal’de “Z Kuşağı Protestoları” olarak adlandırılan olayda çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu protestocular hükümete karşı eylem yaptı. Protestolarda şiddetin dozu kaçarken, hükümet binaları ateşe verildi, bazı bakanlar saldırıya uğradı ve ordunun müdahalesiyle 19 kişi hayatını kaybederken 100’ün üzerinde kişi ise yaralandı. Protestoların başlamasında hükümetin sosyal medya uygulamalarını kısıtlaması, yolsuzluk ve ekonomik sorunlar önemli bir yere sahip.
- Protestoların yaşandığı diğer bir ülke ise Fransa oldu. Fransa’da protestocular ülkedeki bazı karayollarını kapatırken, belirli noktalarda yangın çıkartarak güvenlik güçleri ile çatıştı. Fransa İçişleri Bakanlığı ülke genelinde gerçekleştirilen protestolara 197.000 kişinin katılım gösterdiğini belirtirken, CGT (Genel Emek Konfederasyonu) katılımcı sayısının 250.000 olduğunu iddia etti. Yaşanan protestolarda 540 kişi tutuklandı. Protestoların tam olarak Sebastien Lecornu’nun yeni Başbakan olarak göreve gelmesinden bir gün sonra olması oldukça tartışıldı.

- Fransa’da protestoların dışında hükümet yazışmalarından sızdırılan belgeler farklı bir tartışmaya neden oldu. Sızdırılan belgede Cumhurbaşkanı Macron’un Fransa’daki hastaneleri olası bir çatışma durumuna karşı hazırlıklı olmaları konusunda uyardığı görüldü. Sağlık Bakanlığı belgeleri yalanlamadı ancak bu durumun sadece olası bir savaş durumu için değil aynı zamanda salgın vb. sorunlara karşı bir hazırlık olduğunu iddia etti. Rusya’nın İHA’larla Polonya hava sahasını ihlal etmesi ve NATO güçlerinin Rus İHA’larına karşı saldırıları “Avrupa savaşa mı gidiyor?” sorusunu gündeme getirdi.
- Küresel çapta drone teknoloji sadece askeri alanda değil aynı zamanda tarım alanında da önemli gelişmeler kaydediyor. Tarımsal drone teknolojilerinin gelişmesi küresel tarım sektöründe eşitsizliklerin giderilmesinde büyük rol oynuyor. Tarımsal dronlar tohum ekme, gübreleme ve ilaçlama gibi temel tarımsal faaliyetleri gerçekleştiriyor. Ayrıca bu dronlar arazideki mahsullerin durumu ve verimi gibi oldukça teknik verileri toplayarak durum analizi ve değerlendirme yapabiliyor. Çin’de kullanılan tarımsal drone sayısı 250.000 olurken bu rakam Türkiye’de 6.000. Çin’de ortalama tarımsal drone fiyatı 5.000\$, ABD’de ise 20.000\$’a kadar çıkmakta.
- Almanya merkezli IFO Enstitüsü hem yetişkinler hem de 14-17 yaş aralığındaki gençlere yönelik sosyal medya kullanımı üzerine kamuoyu araştırması yaptı. Araştırmaya göre yetişkinlerin %90’ı, gençlerin ise %96’sı hafta içi sosyal medyayı her gün kullanıyor. Kullanım süresi bakımından yetişkinlerin %58’i, gençlerin ise %78’i sosyal medyada bir saatin üzerinde vakit geçiriyor. Hem yetişkinler hem de gençler, sosyal medyanın özellikle ruh ve beden sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olduğunu düşünüyor.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Eylül 2025

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Makroekonomik Şokların Japon Ekonomisine Etkisi: Borsadan Kanıtlar / Research Institute of Economy, Trade and Industry (Japonya)	1
2. Alman Otomotiv Sektöründeki Güven Önemli Ölçüde İyileşti / IFO Institute (Almanya).....	2
3. Üniversiteler Yerel Ekonomide Nasıl Bir Rol Oynuyor? / Centre for Cities (Birleşik Krallık).....	3
4. Myanmar Dolandırıcıları: Suç Örgütleri Nasıl Bir Küresel Dolandırıcılık Endüstrisi Kurdu? / ASPI (Avustralya)	4
5. Avrupa Büyük Bir Bankacılık Krizine Hazır mı? / BRUEGEL (Belçika)	6
6. Çelik ve Alüminyum Ürünlerine Uygulanan Yeni ABD Gümrük Vergileri / Institut der Deutschen Wirtschaft (Almanya).....	7
7. Pil Devi CATL, Avrupa İçin Yeni Elektrikli Araç Pilleri Tanıttı / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)	8
B. POLİTİKA	10
1. Macron Savunma Bakanı Lecornu'yu Fransa'nın Yeni Başbakanı Olarak Atadı / The Japan News (Japonya).....	10
2. Endonezya Yetkilileri Protestolar Sırasında İtidal Göstermeli / Human Rights Watch (ABD)	11
3. İsrail Katar'da Hamas'a Saldırdı / Center for Strategic & International Studies (ABD)	12
4. Nepal'de Başlayan Z Kuşağı Protestoları / ABC News (Avustralya).....	14
5. Fransa'da "Her Şeyi Engelle" Protestoları Başladı / Le Molde (Fransa).....	15
6. Rusya, Polonya'nın Hava Sahasını İhlal Ederek NATO'yu Test Ediyor / Council on Foreign Relations (ABD)	17
7. Japonya Başbakanı Ishiba İstifa Etti / Center for Strategic & International Studies (ABD)	18
8. Fransız Hastanelerine Savaşa Hazır Olmaları Konusunda Çağrı Yapıldı / Independent (Birleşik Krallık)	20

C. ÇEVRE.....	22
1. Savaş Ortamında Kritik Enerji Altyapısının Korunması / European Union Institute for Security Studies (Fransa).....	22
2. Sera Gazı Azaltım Önlemleri: Çin Süt Çiftliklerinden Kanıtlar / International Food Policy Research Insitute (ABD)	24
3. Tarımda Küresel Drone Devrimi / International Food Policy Research Institute (ABD)	25
4. FAO Gıda Fiyat Endeksi Ağustos Ayında Değişmedi / FAO (İtalya).....	27
D. SOSYAL.....	29
1. Gıda Enflasyonunun Hanehalkı Öğününe Etkisi: 2021-2023 / Observer Research Foundation (Hindistan)	29
2. IFO Eğitim Barometresi 2025: Gençler ve Yetişkinler Sosyal Medya Hakkında Ne Düşünüyor? / IFO Institute (Almanya)	30
E. TEKNOLOJİ.....	32
1. ABD, Teknoloji Konusunda Çin ile Rekabet Etmiyor / American Enterprise Institute (ABD)	32
2. BioE3: Hindistan'ın 300 Milyar Dolarlık Biyoekonomiye Giden Yolu / Observer Research Foundation (Hindistan)	33
3. Çin'in İHA Teknolojisi Rusya-Ukrayna Savaşında Tarafları Güçlendiriyor / Russia Matters (ABD)	34
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	37

A. EKONOMİ

1. Makroekonomik Şokların Japon Ekonomisine Etkisi: Borsadan Kanıtlar / Research Institute of Economy, Trade and Industry (Japonya)

Japonya, son on yılda parasal genişleme, döviz kuru dalgalanmaları, küresel ticarete artan korumacılık, Covid-19 pandemisi ve enerji fiyatlarındaki sert iniş çıkışlar gibi çeşitli iç ve dış ekonomik şoklarla karşı karşıya kaldı.

2013'ten 2024 yılına kadar Japonya Merkez Bankası'nın uyguladığı genişlemeci para politikaları sonucunda para arzı dört kat artarken, Japon yeni ABD doları karşısında ciddi oranda değer kaybetti. Bu dönemde küresel talep de yüksek dalgalanma gösterdi. Tüm bu gelişmeler, Japon finansal piyasalarında önemli hareketliliklere neden oldu.

Yapılan çalışmada, yaşanan gelişmelerin Japonya'daki 86 farklı sektöre ait hisse senedi getirileri üzerindeki etkileri istatistiksel olarak incelendi. Özellikle küresel talepteki değişimler ve yen/dolar döviz kuru hareketlerinin, yatırımcı davranışları ve piyasa değerlerini önemli ölçüde etkilediği ortaya kondu. İncelenen dönem boyunca, dünya talebi ve döviz kuru beklentilerindeki değişikliklerin, Japonya borsasında bazı aylarda %10'un üzerinde değer dalgalanmalarına yol açtığı tespit edildi.

Elde edilen bulgular, Japonya ekonomisinin ne denli dışa bağımlı olduğunu ve küresel gelişmeler karşısında ne kadar hassas bir yapıya sahip olduğunu ortaya koydu. Japon firmalarının küresel tedarik zincirlerinde kritik öneme sahip özel ürünler üretmeleri, bu kırılganlığı daha da artırmakta. Dolayısıyla bu sektörlerdeki teknolojik üstünlüğün korunması, Japonya'nın küresel ekonomik rolünü sürdürmesi açısından kritik önem arz ediyor. Ancak, Japonya'nın rekabet ettiği Asya ülkeleriyle arasındaki teknoloji yarışı oldukça serttir. Bu nedenle hükümetin, firmaların bilgi birikimini korumaya yönelik önlemler alması, teknolojik sızıntıları önlemesi ve stratejik alanlarda gizliliği güvence altına alması gerekmektedir.

Japonya'nın dünya ekonomisindeki yeri göz önüne alındığında, serbest ticareti destekleyen politikalar izlemelidir. ABD'nin korumacı eğilimleri ve gümrük tarifeleri,

Japon ekonomisi üzerinde olumsuz etkiler oluşturmakta, ancak Japonya'nın sadece ABD ile değil, diğer ülkelerle de iş birliği yaparak küresel dengesizliklerin kökenine inmesi gerekmektedir.

Ayrıca Japon hükümeti, ABD dışındaki ülkelerle serbest ticareti sürdürmeye çalışmalı ve korumacılığın bulaşıcı etkilerini sınırlamak adına çok taraflı iş birliklerine önem vermelidir. Hükümetin ihracatı destekleyici politikalarla şirketlerin küresel pazarlara erişimini kolaylaştırması da önemlidir. Örneğin, fuar katılımları gibi dışa açılmayı destekleyen devlet teşviklerinin ihracata anlamlı katkılar sunduğu çalışmalarla gösterilmiştir.

Erişim: <https://www.rieti.go.jp/en/publications/nts/25e084.html>

Anahtar Kelimeler: Japonya, Ekonomi, Piyasa.

2. Alman Otomotiv Sektöründeki Güven Önemli Ölçüde İyileşti / IFO Institute (Almanya)

Otomotiv sektöründeki iş ortamı, ağustos ayında üst üste ikinci kez belirgin şekilde iyileşti. Mevsimsel etkilerden arındırılmış iş ortamı endeksi, temmuz ayında -23,0 puandan ağustos ayında -15,5 puana yükseldi. Ancak endeks, hâlâ belirgin şekilde negatif bölgede seyretmekte. IFO Enstitüsü sektör uzmanı Anita Wölfl, “Elektromobilitedeki olumlu gelişmelere karşın, ABD ile ticaretteki zorlu görünüm sürüyor” değerlendirmesinde bulundu.

Alman otomotiv endüstrisindeki şirketler, ağustos ayında özellikle mevcut iş durumlarını önceki aya göre daha olumlu değerlendirdi. İş durumu göstergesi, temmuz ayında -26,8 puanken ağustosta -16,9 puana yükseldi. Elektrikli araçlara olan talep, 2025 yılının ilk yarısında yeni rekor seviyelere ulaştı ve bu eğilim hâlâ devam ediyor. İş beklentileri endeksi, temmuzda -19,2 puanken ağustosta -14,1 puana çıktı. Bununla birlikte, temmuz ayı sonunda ABD ile yaşanan gümrük anlaşmazlığında varılan uzlaşma da durumu dengeleyici bir rol oynadı. Wölfl, “ABD pazarı, Alman otomobil üreticileri ve tedarikçileri için büyük önem taşıyor. Bu nedenle, müzakere edilen %15’lik gümrük vergileri hâlâ ciddi

bir yük oluşturuyor,” dedi. Bunu yansıtan göstergelerden biri de ihracat beklentileri oldu: Ağustos ayında ihracat beklentisi -8,8 puana gerileyerek, temmuz ayında görülen -5,1 puanlık seviyeden daha olumsuz bir tablo ortaya koydu.

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2025-09-03/stimmung-der-autoindustrie-erneut-deutlich-verbessert>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Ekonomi, Otomobil.

3. Üniversiteler Yerel Ekonomide Nasıl Bir Rol Oynuyor? / Centre for Cities (Birleşik Krallık)

Üniversite yaz tatilinin sona ermesiyle birlikte sadece öğrenciler değil, birçok üniversite de mali sıkıntılar nedeniyle zorlu bir döneme giriyor. Birleşik Krallık'ta uluslararası öğrenci vergisi gibi öneriler, bazı kurumların çökebileceği endişesini ortaya çıkarıyor. Plymouth, üniversitelerin özel sektörün ötesinde yüksek vasıflı istihdam sağladığı bir şehir. Şehirdeki tüm “bilgi” temelli işlerin yaklaşık üçte biri üniversitelerden geliyor; bu oran, özel sektörün katkısını geride bırakıyor. Exeter’de ise üniversite, uluslararası öğrenciler aracılığıyla en büyük ihracat sektörünü temsil ediyor ve toplam yerel ihracatın %15’inden fazlasını oluşturuyor. Bu durum, uluslararası öğrencilere yönelik politikaların bölgesel ekonomik büyümeyle çelişebileceğine işaret ediyor.

Coventry’de üniversiteler şehir merkezi dönüşümünün temel unsuru haline gelmiş durumda. Artan öğrenci nüfusu ve buna bağlı yatırımlar, şehir merkezini canlandırırsa da esas zorluk, öğrencilerin mezuniyet sonrası şehirde kalmalarını sağlayarak uzun vadeli ekonomik büyümeyi sürdürmek. Öte yandan, Cambridge büyük ölçüde üniversite kaynaklı girişimlerin doğduğu bir “fidanlık” gibi işlev görüyor; ancak bu girişimlerin çoğu, büyümek için Londra gibi büyük şehirlere yöneliyor.

Sonuç olarak, üniversiteler şehir ekonomilerinde oldukça çeşitli ve yerel bağlama göre değişen roller üstleniyor. Ulusal düzeyde geliştirilen üniversite politikalarının, sadece öne çıkan birkaç şehir değil, ülke genelindeki kalkınma hedeflerini göz önünde bulundurması gerekiyor. Plymouth ve Exeter gibi şehirlerde üniversitelerin ekonomik

etkisi hayati düzeydeyken, bu etkiyi tehdit eden politikalar bölgesel eşitsizlikleri artırabilir.

Kaynak: Freepik

Erişim: <https://www.centreforcities.org/blog/a-tale-of-four-cities-what-local-economic-role-do-their-universities-play/>

Anahtar Kelimeler: Birleşik Krallık, Ekonomi, Üniversite

4. Myanmar Dolandırıcıları: Suç Örgütleri Nasıl Bir Küresel Dolandırıcılık Endüstrisi Kurdu? / ASPI (Avustralya)

Çatışmalardan etkilenen bölgelerin genellikle uluslararası organize suçlar için güvenli sığınak işlevi gördüğü kabul edilse de devlet aktörlerinin oynadığı merkezi role nadiren dikkat çekiliyor. Bu gruplar, mevcut düzensizlikten yararlanmak için kolluk kuvvetlerindeki eksiklikleri ve karmaşık toprak kontrolü modellerini kullanır. Ancak bazı durumlarda devlet yetkilileriyle yakın iş birliği içine girerek savaş ekonomisine entegre olmanın yollarını bulurlar.

Myanmar, uluslararası organize suç örgütleri için bir sığınak haline geldi. Bu durum, artık Myanmar krizinin çok ötesine geçerek ülkelere önemli bir uluslararası tehdit oluşturacak boyuta ulaştı. Ulusötesi organize suç örgütleri büyük ve karmaşık dolandırıcılık merkezleri kurup işletirken dolandırıcılık, kara para aklama ve insan kaçakçılığı faaliyetlerinde de aktif rol alıyorlar.

Dolandırıcılık yöntemleri Myanmar'ın çatışma ekonomisine tamamen entegre oldu. İktidardaki Burma cuntası, askeri müttefiklerini zenginleştirmek amacıyla dolandırıcılık projelerine izin vermekte ve bunları kolaylaştırmakta. Dolayısıyla, bu dolandırıcılık tek bir aktör tarafından değil; özellikle Burma cuntasıyla ittifak hâlindeki devlet dışı gruplar ve sahadaki tesisleri doğrudan işleten çoğunlukla Çinli suç örgütleri gibi çok sayıda aktör tarafından yürütülüyor.

Dolandırıcılık endüstrisi, iktidardaki askeri cuntanın ülke genelinde kolaylaştırdığı ve desteklediği bir sektör olmaya devam ederken cunta, bu sektörü müttefik milisler arasında etkili bir patronaj ağı oluşturmak için kullanıyor.

Burma cuntası varoluşsal bir mücadele sürdürdüğü sürece, kontrolü altındaki bölgelerde geniş dolandırıcılık merkezi ağını ortadan kaldırmak için kararlı adımlar atmaya istekli olmayacağı düşünülüyor.

Kaynak: *ASPI*

Dolandırıcılık merkezlerini ortadan kaldırma çabaları, ülke içinde bir sığınak bölgesinden diğerine uzanan sonsuz bir kedi-fare oyununa dönüşebilir. Myanmar'ın dış sınırlarında sıkı denetim uygulanması şu anda Tayland sınırında görülen özel tesislerin yaygınlaşmasını önleyebilir. Ancak dolandırıcılık merkezleri aslında çok az alana ihtiyaç duyar: kiralık bir otel, bilgisayarlar, elektrik, internet bağlantısı ve hoşgörülü yerel kolluk kuvvetleri. Bu küçük tesislerin kontrol altına alınması ve sayılarının azaltılması için tek güvenilir ve sürdürülebilir mekanizmanın Burma cuntası tarafından oluşturulan hoşgörü ortamının sona erdirilmesi gerektiği belirtiliyor.

Erişim: <https://www.aspi.org.au/report/scamland-myanmar-how-conflict-and-crime-syndicates-built-a-global-fraud-industry/>

Anahtar Kelimeler: Myanmar, Dolandırıcılık, Ekonomi.

5. Avrupa Büyük Bir Bankacılık Krizine Hazır mı? / BRUEGEL (Belçika)

Avrupa bankaları uzun süre sınır ötesi entegrasyonda yavaş kalmış olsa da “pan-Avrupa bankaları” hızla ortaya çıkıyor ve ekonomik büyümeye katkı sağlıyor. Ancak, finansal istikrar ve denetim sistemleri hala ulusal düzeyde kalıyor; bu da kriz durumunda etkili müdahaleyi zorlaştırıyor. Ulusal düzenleyiciler arasındaki koordinasyon eksikliği, krizlerin hızlı yönetimini engelliyor ve yüksek kamu maliyetlerine yol açabiliyor.

Avrupa bankacılık sektörü ekonominin önemli yapıtaşlarından biridir. Finansal entegrasyon, ekonomik büyümeyi hızlandırırken, bankalar yüksek risk ve sistemik bağlantılar nedeniyle sıkı şekilde düzenleniyor. Avrupa bankaları genellikle ulusal pazarlara odaklı kalırken, sınır ötesi birleşmeler artıyor ve “pan-Avrupa bankaları” yükseliyor.

Ancak mevcut finansal istikrar düzenlemeleri ulusal ölçekte kalmaya devam ediyor, bu da pan-Avrupa bankalarının karşılaştığı riskleri artırıyor. Ulusal otoriteler kriz durumlarında farklı önceliklere sahip olabilir ve koordinasyon zorlukları nedeniyle müdahale gecikebilir. Bu durum kamu kaynaklarının kötü kullanılmasına ve finansal sistemde güvensizliğe yol açabilir.

Çözüm olarak, Avrupa düzeyinde iki aşamalı bir finansal istikrar çerçevesi öneriliyor. Bu çerçeve, pan-Avrupa bankalarını kapsayan ortak kurallar ve denetimler getirerek kriz yönetimini daha etkin hale getirecek. Bahse konu yapı, ulusal kurumlar arasında daha güçlü iş birliği ve ortak karar alma mekanizmalarıyla desteklenmeli. Ancak reformlar için yüksek siyasi taahhüt ve güçlü koordinasyon gerekiyor.

Sonuç olarak, pan-Avrupa bankalarının yükselişi, Avrupa finansal istikrar düzenlemelerinin hızla uyarlanmasını gerektiriyor. Bu sayede krizlerin olası maliyetleri azaltılabilir ve finansal sistemin büyümeyi destekleme kapasitesi artırılabilir.

Kaynak: Bruegel

Erişim: <https://www.bruegel.org/policy-brief/europe-ready-major-banking-crisis-0>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Kriz, Banka.

6. Çelik ve Alüminyum Ürünlerine Uygulanan Yeni ABD Gümrük Vergileri / Institut der Deutschen Wirtschaft (Almanya)

Almanya'dan yapılan ABD ithalatı, ABD'nin toplam ithalatının %9'unu oluşturuyor. ABD, tarifelerden etkilenen malların alternatifleri zor bulunduğu için dolaylı olarak kendisine de zarar veriyor. 2025 yılı temmuz ayında, AB ve ABD bir ticaret anlaşması üzerinde

anlaşmaya vardı. Anlaşmaya göre, AB'den yapılan ABD ithalatının çoğuna %15 gümrük vergisi uygulanacak, ancak çelik ve alüminyum ürünleri gibi bazı mallara daha yüksek vergiler uygulanmaya devam edecek. AB, ABD ile gümrük kotası düzenlemeleri konusunda müzakerelere devam ediyor. Fakat, 2025 yılı ağustos ayında ABD, bazı yeni ürün gruplarına %50 gümrük vergisi getirdi, bu da AB ve Almanya'yı beklenenden fazla etkiledi.

ABD, 2024 yılında AB'den 35 milyar dolar ithalat gerçekleştirdi. Almanya ise ABD'ye 14,4 milyar dolarlık ürün gönderdi, bu da Almanya'nın toplam ABD ithalatının %8,8'ine karşılık geliyor. ABD'nin AB'den ithal ettiği önemli ürünler arasında elektronik, karayolu taşıtları ve makine mühendisliği ürünleri bulunuyor. Özellikle makine mühendisliği ürünleri, ABD'nin AB ithalatının %26'sını, Almanya'dan yapılan ithalatın ise %27'sini oluşturuyor.

ABD, bu ithalat vergilerinin etkisiyle kendi sanayisini de olumsuz etkileyebilir. Metal içeriği yüksek ürünlerde, AB, ABD'nin toplam ithalatının %20'sini oluşturuyor. Ancak bazı ürünlerde ABD'nin AB'ye bağımlılığı oldukça yüksek, bu da bu malların ikame edilmesini zorlaştırıyor. Özellikle, son beş yıl boyunca AB'den yapılan ithalatın %50'sini oluşturan bazı ürünler, ABD için ikame edilemez durumda.

Erişim: <https://www.iwkoeln.de/studien/samina-sultan-juergen-matthes-schlimmer-als-gedacht.html>

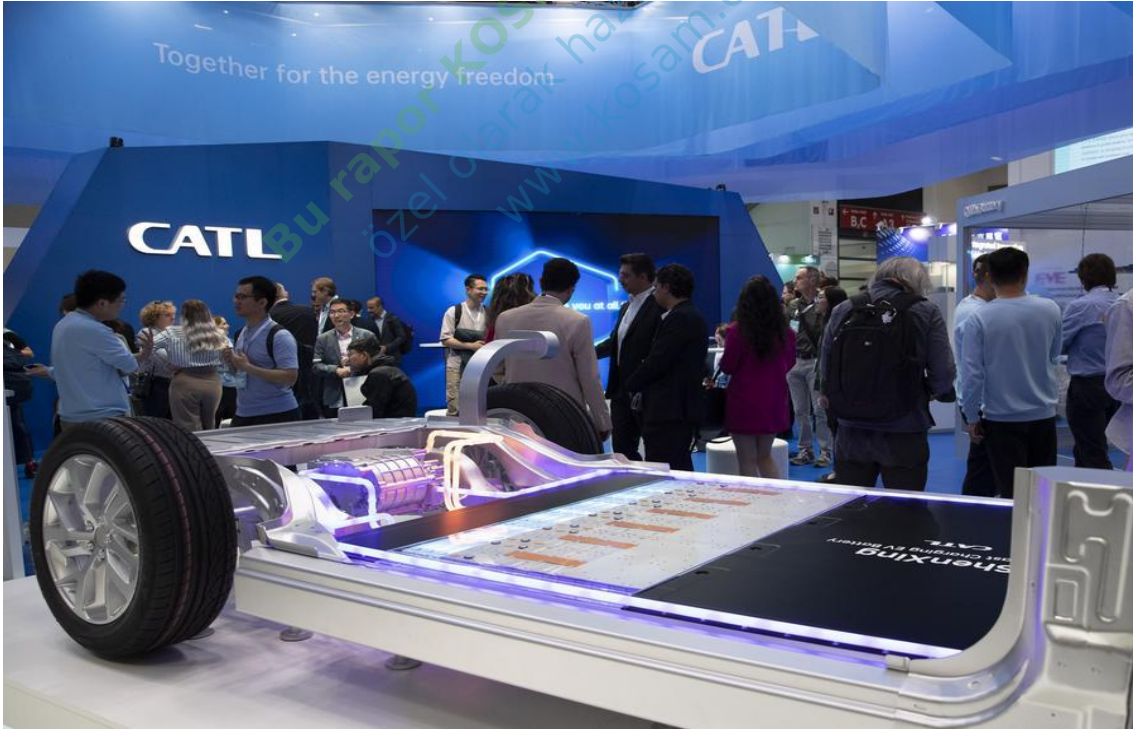
Anahtar Kelimeler: ABD, Çelik, Alüminyum.

7. Pil Devi CATL, Avrupa İçin Yeni Elektrikli Araç Pilleri Tanıttı / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)

“Shenxing Pro” adı verilen yeni pil, lityum demir fosfat (LFP) teknolojisine dayanırken, Avrupa pazarına özel olarak tasarlanmış iki versiyon ile satışa sunulacak. Dünyanın en büyük pil üreticisi Çinli CATL, Avrupa pazarı için yeni nesil elektrikli araç (EV) pillerini tanıttı ve bölgedeki artan varlığıyla beraber taahhüdünü vurguladı. Tanıtım, Avrupa'nın önde gelen otomotiv endüstrisi etkinliği olan 2025 IAA Mobility fuarının açılışından iki gün önce yapıldı. “Shenxing Pro” adı verilen yeni uzun ömürlü pil, 12 yıla veya 1 milyon

km'ye kadar kullanım ömrü hedefliyor ve LFP pillerin tipik olarak sağladığı 300 ila 500 km'lik menzilin çok ötesinde, 758 km'lik maksimum sürüş menzili sunuyor.

Diğer versiyon ise hızlı şarjlı modeli ve sadece 10 dakikalık şarjla 478 km menzil sağlayabilir. CATL'nin uluslararası iş biriminin teknoloji direktörü Lingbo Zhu, ürünün otoyollarda daha yüksek hızlara, kiralık ve kullanılmış araçlar için daha uzun ömre ve soğuk havalarda güvenilir performansa uygun olarak Avrupa sürüş alışkanlıklarına uyum sağlamak için geliştirildiğini belirtti. CATL, Alman otomobil üreticisi BMW ile stratejik bir ortaklık kurarak 2012 yılında Avrupa pazarına girdi. Şu anda Almanya ve Macaristan'da elektrikli araç üretim fabrikaları işletiyor ve Stellantis ile ortak girişim aracılığıyla İspanya'da üçüncü bir fabrika inşa ediyor. CATL'nin müşteri sorumlusu Tan Libin, “Küresel yolculuğumuz burada, Avrupa'da başlıyor” diyerek, şirketin şu anda Avrupa'daki otomobil üreticilerinin yaklaşık %90'ıyla çalıştığını belirtiyor. Tan'a göre, CATL dünya çapında 20 milyondan fazla elektrikli araca pil tedarik etti.

Kaynak: Zhang Fan

Erişim: <https://en.imsilkroad.com/p/347421.html>

Anahtar Kelimeler: Çin, EV, Pil.

B. POLİTİKA

1. Macron Savunma Bakanı Lecornu'yu Fransa'nın Yeni Başbakanı Olarak Atadı / The Japan News (Japonya)

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, ülkenin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik belirsizlik döneminde, Savunma Bakanı Sébastien Lecornu'yu başbakan olarak atadı. Lecornu, 39 yaşında Fransa tarihindeki en genç savunma bakanlarından biri olurken aynı zamanda Macron'a uzun süredir sadık olan bir isim. 2017 yılında Macron'un merkezci hareketine katılan Lecornu, daha önce yerel yönetimlerde, denizaşırı topraklarda ve toplumsal krizlerde aktif roller üstlendi. Özellikle sarı yelekliler protestoları sırasında yürütülen "büyük tartışma" sürecinde ön plana çıktı.

Lecornu, Fransa'da bir yıl içinde atanan dördüncü başbakan oldu. Onun atanması, Fransa'da istikrar ihtiyacının arttığı bir döneme denk geliyor. Önceki Başbakan François Bayrou, Meclis'te yapılan güven oylamasını kaybederek görevinden ayrıldı. Bayrou, kamu harcamalarında kesinti yapılması gerektiğini savunsa da milletvekilleri bütçe politikalarına ve liderliğine karşı birleşti.

Kaynak: AP File

Yeni başbakanın öncelikli görevi, Fransa'nın bütçesi konusunda Meclis'teki siyasi partilerle uzlaşa sağlaması olacak. Macron, Lecornu'dan hükümeti kurmadan önce tüm siyasi partilerle görüşmeler yaparak ortak bir bütçe planı oluşturmasını istedi. Bu durum, Fransa'da uzun süredir yaşanan siyasi bölünmenin ve yasama çıkmazlarının çözümüne yönelik bir adım olarak görülüyor.

Atama, ülkede "Her Şeyi Engelle" adlı protesto hareketinin büyük çaplı gösteri yapacağı günlerden hemen önce gerçekleşti. Güvenliği sağlamak için 80.000 polis memuru görevlendirildi. Ayrıca Lecornu, Fransa'nın 2024-2030 dönemi için planladığı 413 milyar avroluk savunma harcama paketinin mimarı. Bu paket, nükleer kapasitenin modernizasyonu, istihbarat bütçesinin artırılması ve uzaktan kumandalı silah sistemlerinin geliştirilmesini içeriyor ve son 50 yılın en büyük askeri yatırım programı olarak öne çıkıyor.

Erişim: <https://japannews.yomiuri.co.jp/news-services/ap/20250910-280064/>

Anahtar Kelimeler: Fransa, Adalet, Başkan.

2. Endonezya Yetkilileri Protestolar Sırasında İtidal Göstermeli / Human Rights Watch (ABD)

Endonezya'da protestocular ile güvenlik güçleri arasında 25 Ağustos 2025'ten bu yana ülke genelindeki 42 bölgede çıkan çatışmalarda en az yedi kişi hayatını kaybederken onlarca kişi ise yaralandı. Endonezya hükümetinin milletvekillerine yeni ödenekler ve çeşitli ayrıcalıklar sağlayacağını açıklaması, barışçıl protestoların başlamasına neden oldu. Polis, gösterileri dağıtmak için göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su kullandı.

28 Ağustos'ta Cakarta'da bir polis aracının motosikletli bir sürücüyü ezerek ölümüne neden olması, şiddet olaylarının tırmanmasına yol açtı. Bazı şehirlerde protestocular hükümet binalarına zarar verdi; bu olaylar, birkaç kişinin daha hayatını kaybetmesine sebep oldu.

Cumhurbaşkanı Prabowo Subianto, sükûnet çağrısında bulundu ve yasama ayrıcalıklarını geri çekti. Ancak aynı zamanda orduyu görevlendirerek yetkililere "vatana ihanet" ve

“terörist” unsurları bastırma talimatı verdi. Ulusal Polis Şefi General Listyo Sigit Prabowo, önce güçlerine polis karakoluna giren “herkesi vurma” emri verdi, ardından güvenlik güçlerinin plastik mermi kullanması gerektiğini açıkladı. Polis, motosikletlinin ölümünden dolayı özür diledi ve etik kuralları ihlal ettikleri gerekçesiyle yedi memuru tutukladı.

O tarihten bu yana polis, yüzlerce protestocuyu gözaltına aldı. 1 Eylül’de öğrenciler ve sivil toplum kuruluşları, “yetkililer tarafından şiddetin tırmanmasını önlemek” amacıyla Cakarta’daki protestolarını askıya aldı. Ancak diğer bölgelerde gösteriler devam ediyor.

Kaynak: Dicky Bisingslasi

Erişim: <https://www.hrw.org/news/2025/09/02/indonesia-authorities-should-use-restraint-during-protests>

Anahtar Kelimeler: Endonezya, Protesto, Güvenlik Güçleri.

3. İsrail Katar'da Hamas'a Saldırdı / Center for Strategic & International Studies (ABD)

9 Eylül'de İsrail Hava Kuvvetleri, Doha'da Hamas liderlerini hedef alan bir suikast girişiminde bulundu. Hamas heyeti, Trump yönetiminin Gazze için önerdiği ateşkese görüşmek üzere Doha'da bulunuyordu. Hamas liderleri saldırıdan sağ kurtulurken, bu saldırı, İsrail'in son aylarda Orta Doğu'daki başkentlere (Tahran, Beyrut, Şam, Sana) düzenlediği saldırıların son halkası oldu.

İsrail Başbakanı Netanyahu, saldırının bir gün önce Kudüs'te Hamas'ın üstlendiği ve altı İsraillinin öldüğü silahlı saldırıya misilleme olduğunu belirtti. Ancak İsrail, önceden Hamas'a karşı operasyonları artıracaklarını açıklamıştı. İsrail, Hamas'ın teslimini ateşkesten daha öncelikli görüyor. Bu saldırı, Doha'daki ateşkes görüşmelerini muhtemelen sonlandırdı.

Katar, saldırıyı uluslararası hukukun açık bir ihlali olarak kınadı. Suudi Arabistan, BAE, Umman, Lübnan ve Suriye de benzer eleştirilerde bulundu. Katar, bir güvenlik görevlisinin öldüğü saldırı sonrası, Hamas-İsrail arabuluculuğunu askıya aldığını duyurdu. Bu karar, Katar'ın güvenlik endişeleri nedeniyle daha önceki askıya alma kararlarından farklı olarak daha kalıcı olabilir. Saldırı, Katar'ın ABD ve İsrail adına yürüttüğü yıllardır süren arabuluculuk faaliyetlerini bitirme potansiyeline sahip.

Saldırı, ABD'nin Körfez'deki güvenilirliğine zarar veriyor. ABD'nin İsrail'i kontrol etme kabiliyeti sorgulanırken, İsrail ile Arap ülkeleri arasında normalleşme çabaları da zayıflayabilir. Beyaz Saray, saldırıyı kamuoyu önünde eleştirerek uzak durmaya çalıştı, ancak bunu bir "barış fırsatı" olarak da değerlendirdi. ABD, İsrail'e baskı yapmadıkça, Gazze'de ateşkes sağlama kapasitesini kaybedebilir.

Kaynak: Jacqueline Penney

Doha saldırısı, İsrail'in askeri müdahalelerini yaygınlaştırdığı yeni bir dönemin parçası olarak görülüyor. İsrail'in bölgedeki saldırıları, uluslararası hukuk ve normlara yönelik ihlallerle birlikte artan bir endişeye yol açıyor. Körfez ülkeleri, İsrail'in kışkırtıcı eylemlerini bölgesel istikrara tehdit olarak görmeye başladı. Abraham Anlaşmaları yürürlükte kalsa da Körfez ülkeleri İsrail'e karşı ortak bir duruş sergileyebilir. Bu saldırı, Orta Doğu'daki eski düzenin çöktüğü ve bölge aktörlerinin daha fazla belirleyici rol oynadığı yeni bir dönemin habercisi olarak değerlendiriliyor.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/israel-strikes-hamas-qatar>

Anahtar Kelimeler: Orta Doğu, ABD, Saldırı.

4. Nepal'de Başlayan Z Kuşağı Protestoları / ABC News (Avustralya)

Nepal'de protestocuların hükümet binalarına baskın düzenlemesi ve çeşitli politikacıların evlerine saldırmasıyla kritik bir toplumsal huzursuzluk yaşanıyor. "Z Kuşağı" protestoları olarak adlandırılan olaylar, hükümetin bazı gerekçeler nedeniyle sosyal medya platformlarını kısıtlamasıyla başladığı belirtiliyor. Ancak, yaşanan olaylar protestoların sosyal medyanın da ötesinde başka nedenlerden kaynaklandığını gösteriyor.

Ülkedeki olaylar başkent Katmandu'da özellikle hükümet binaları etrafında gerçekleşirken, Itahari, Biratnagar, Bharatpur ve Pokhara'da önemli protestolar gerçekleşti. Protestocuların hükümet binalarını ateşe vermesi ve bazı isimlerin evlerine saldırmasıyla ülkedeki bazı bakanlar askeri helikopterlerle bölgeden uzaklaştırıldı.

Protestocular ile ülkedeki güvenlik güçleri arasında çatışmalar yaşandı. Yaşanan çatışmalarda 19 kişi hayatını kaybederken 100'ün üzerinde kişi yaralandı. Ülkedeki ordu güçleri sokaklara inerken, olayları yatıştırabilmek için sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Hükümet, uygulanan sosyal medya yasaklarını kaldırması yaşanan protestoların azalmasına neden olmadı. Olayların şiddeti artarken Başbakan Khadga Prasad Oli görevinden istifa etti. Ülkede yaşanan Z Kuşağı protestolarında halkın şikayetçi olduğu temel sorunlar şu şekilde sıralandı;

- Sosyal medya yasakları ve düzenlemeleri,
- Yolsuzluk olayları,
- Zengin ve yoksul arasındaki uçurum,
- Gençler için ekonomik fırsatların eksikliği.

Hükümet, sosyal medya yasaklarını siber suçlarla mücadele etme ve nefret söylemlerinin yayılmasını engelleme amacıyla yaptığını söyledi. Ancak protestocular yasakların sansür aracı olarak kullanıldığını iddia etti.

Kaynak: Navesh Chitrakar

Erişim: <https://www.abc.net.au/news/2025-09-10/nepal-kathmandu-gen-z-protests-social-media/105756398>

Anahtar Kelimeler: Nepal, Protesto, Z Kuşağı.

5. Fransa'da "Her Şeyi Engelle" Protestoları Başladı / Le Molde (Fransa)

Fransa'da 10 Eylül Çarşamba günü protestocular, Paris ve diğer yerlerde yolları kapatırken çeşitli noktalarda yangın çıkartarak polisler ile çatıştı. İçişleri Bakanlığı protestolara 197.000 kişinin katıldığını belirtirken CGT (Genel Emek Konfederasyonu) bu

sayının 250.000 olduğunu iddia etti. Yetkililer, yaşanan protestolarda şu ana kadar 540 kişinin tutuklandığını bildirdi. Salı günü göreve gelen Sebastien Lecornu, bir gün sonra protestolarla karşı karşıya kaldı.

Yaz döneminde çevrimiçi ortamda başlayan protesto hareketi daha sonra sokaklara inerek etrafı ateşe vermeye, polis barikatlarını yıkmaya ve yerel güvenlik güçleri ile çatışmaya dönüştü. Görevinden ayrılan İçişleri Bakanı Bruno Retailleau, protestoları şiddetle kınarken, protesto hareketinin sol görüşlü radikaller tarafından yürütüldüğünü iddia etti.

Yaşanan protesto Fransa için yeni bir durum değil. Geçtiğimiz yıllarda daha şiddetli protestolara maruz kalan Fransa için bu protestolar nispeten daha sakin geçiyor. Protestocular ülke genelindeki yolları ve tren istasyonlarını işgal ederken, okullar ise eğitime ara verildi. Hükümet, protestocuların ayaklanma ortamı oluşturmaya çalıştığını iddia ederken protestocular, elektrik hatlarına zarar vererek tren seferlerinin aksamasına neden oldu.

Kaynak: Rafael Yaghobzadeh

Erişim: https://www.lemonde.fr/en/france/article/2025/09/10/france-s-block-everything-movement-clashes-with-police-on-new-pm-s-first-day-with-200-arrests-by-midday_6745235_7.html

Anahtar Kelimeler: Fransa, Güvenlik, Protesto.

6. Rusya, Polonya'nın Hava Sahasını İhlal Ederek NATO'yu Test Ediyor / Council on Foreign Relations (ABD)

Bir düzineden fazla Rus insansız hava aracı (İHA) gece boyunca Polonya hava sahasını ihlal ederken, bazıları NATO güçleri tarafından düşürüldü. NATO Genel Sekreteri Mark Rutte, Polonya'nın F-16, Hollanda'nın F-35 savaş uçakları ile olaya müdahale edildiğini, ayrıca olası bir durumda Alman Patriot füzelerine ve İtalyan gözetleme uçaklarına güvendiklerini ifade etti. Polonya Başbakanı Donald Tusk olayı "büyük çaplı provokasyon" olarak tanımladı. Kremlin suçlamaları reddetmedi, Belarus ise kendi hava sahasını ihlal eden İHA'ların savunma sistemleri tarafından düşürüldüğünü açıkladı.

Polonya Başbakanı Donald Tusk, parlamento konuşmasında yaşanan olayın İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana çatışmaya en yakın oldukları an olduğunu ve savaş çıkma ihtimalini değerlendirdiklerini dile getirdi. Rusya'nın hareketi Ukrayna savaşındaki tansiyonu tırmandırma ve NATO'nun savunma kapasitesini test etme çabası olarak yorumlanıyor. NATO'nun Ukrayna Savaşı'ndan bu yana ilk kez Rusya'ya yönelik karşı saldırı gerçekleştirdiği bildirildi.

Kaynak: Wojtek Radwanski

Rusya ve Belarus'un olayla ilgili açıklamaları şüpheli görülüyor. NATO, sınırlarını korumak için daha gelişmiş sensör sistemleri ve düşük maliyetli savunma yöntemleri geliştirmeli. Ayrıca, İHA'lar ile mücadelede pasif ve aktif teknolojilere yatırım yapılması gerekiyor.

Kasıtlı bir saldırı tespit edilirse, NATO diplomatik ve askeri tepkilerle karşılık vermeli; bu, yaptırımların artırılması veya savunma kapasitesinin güçlendirilmesini içerebilir.

Olay, NATO'nun doğu sınırındaki caydırıcılığın zayıfladığına işaret ediyor ve Avrupa'nın hava savunmasına daha fazla yatırım yapması gerektiğini gösteriyor. Nükleer olmayan savunma yetenekleri yetersiz kalırsa, nükleer caydırıcılığa daha fazla bel bağlanabilir, bu da bölgedeki güvenlik algısını etkileyebilir.

Erişim: <https://www.cfr.org/article/russia-tests-nato-poland-drone-breach>

Anahtar Kelimeler: Rusya, Polonya, Saldırı.

7. Japonya Başbakanı Ishiba İstifa Etti / Center for Strategic & International Studies (ABD)

Japonya Başbakanı Shigeru Ishiba, Liberal Demokratik Parti (LDP) içinde artan baskılar sonucunda istifa etmeye karar verdi. Ishiba 2024 yılı Ekim ayında göreve başladıktan sonra LDP, iki ayrı ulusal seçimde yenilgi yaşadı ve bu durum, iktidar koalisyonunun yaklaşık 70 yıldır ilk kez parlamentonun her iki meclisinde çoğunluğu kaybetmesine yol açtı. Ishiba'nın istifası, Japonya'nın hem içerde hem dışarda ekonomik zorluklarla ve güvenlik tehditleriyle karşı karşıya olduğu hassas bir döneme denk geldi. Ülke, yüksek enflasyon, zayıf yen, ABD ile devam eden gümrük vergisi sorunları ve Çin, Kuzey Kore ve Rusya'dan kaynaklanan güvenlik riskleriyle mücadele ediyor.

LDP, Ekim ayı başında yapılması beklenen liderlik seçimi için süreci hızlandırıyor. Partinin yeni liderini belirleyecek olan seçimde, parti üyeleri ve milletvekilleri oy kullanacak. Kamuoyu yoklamalarında, eski Ekonomi Güvenliği Bakanı Sanae Takaichi ve Shinjiro Koizumi öne çıkan adaylar arasında. Diğer adaylar arasında büyük deneyime sahip Toshimitsu Motegi, eski Kabine Baş Sekreteri Yoshimasa Hayashi ve genç muhafazakâr Milletvekili Takayuki Kobayashi bulunuyor.

Yeni lider, öncelikle bölünmüş partiyi bir araya getirerek ekonomik ve siyasi sorunlarla boğuşan Japon halkının güvenini yeniden kazanmak zorunda olacak. LDP içinde, sağa mı kayılacağı yoksa kentli seçmenlere hitap etmek için merkeze mi yaklaşılacağı tartışması

sürüyor. Bu tercih, partinin gelecekte muhalefetle nasıl bir ilişki kuracağı ve ekonomi, enflasyon, vergi politikaları ile göç gibi konularda izleyeceği stratejiyi de belirleyecek. Ayrıca, LDP şu an Ulusal Meclisi kontrol etmediği için yeni liderin başbakan olması kesin değil, ancak muhalefetin bölünmüşlüğü nedeniyle başbakan adayı olma ihtimali yüksek.

Dış politikada, Japonya'nın yeni lideri, özellikle ABD ile ekonomik ve güvenlik alanlarındaki müzakereleri devam ettirmek zorunda kalacak. Son haftalarda ABD ile imzalanan ticaret anlaşmasının uygulanması önemli olacak ancak ABD, ilerleme sağlanmazsa gümrük vergilerini artırma hakkını saklı tutuyor. Ayrıca, ABD yönetimi Japonya'dan savunma harcamalarını artırmasını ve ittifak yükünü paylaşmasını talep ediyor.

İç siyasette artan istikrarsızlık, Japonya'nın hem iç hem dış politikada etkin ve kararlı liderlik sergilemesini zorlaştırıyor. LDP-Komeito koalisyonunun zayıflaması ve muhalefetin de bölünmüş olması siyasi belirsizliği derinleştiriyor. Bu koşullar, Japonya'yı yeni bir siyasi istikrarsızlık dönemine sürükleyebilir.

Kaynak: Toru Hanai

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/japanese-prime-minister-ishiba-steps-down>

Anahtar Kelimeler: Japonya, Politika, Başbakan.

8. Fransız Hastanelerine Savaşa Hazır Olmaları Konusunda Çağrı Yapıldı / Independent (Birleşik Krallık)

Fransa’da devlet yazışma belgelerinden sızdırılan bilgilere göre ülkenin Sağlık Bakanlığı hastaneleri 2026 yılı mart ayına kadar Avrupa’da olası bir savaş durumuna karşı hazırlıklı olması konusunda uyardı. Gazetelerde yayınlanan yazılarda önümüzdeki 180 günlük dönemde 10.000 ila 50.000 arasında kişinin hastaneye ihtiyaç duyabileceği ifade edildi. Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan belgede küresel ortamda yaşanan çalkantılı durumlara karşı mevcut hastane faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin önemli olduğu yer aldı. Sağlık Bakanı Catherine Vautrin, ortaya çıkan belgeleri yalanlamadı ancak mevcut hazırlıkların sadece savaş için değil aynı zamanda olası bir salgın durumunda hazırlıklı olma adına yapıldığını dile getirdi.

Kaynak: AP

Bakan ayrıca, ülke olarak oluşabilecek sorunları önceden tahmin ederek buna karşı hazırlık yapmakla mükellef olduklarını ve Fransa’da havalimanı ve limanlara yakın bölgelere sağlık merkezlerinin kurulacağını belirtti. Fransa’da geçtiğimiz ay her eve yaklaşık 20 sayfalık olası bir kötü senaryoda hayatta kalmaya yönelik kılavuz da gönderildi. Kılavuzda, salgın, doğal afet ve savaş durumunda nasıl hazırlık yapılacağı yer

almakta. Fransa Cumhurbaşkanı Macron, ülkesinin savunma harcamalarını artırması gerektiğini belirterek 2027 yılına kadar mevcut askeri bütçenin iki kat yükseleceğini belirtti. 2017 yılında 32 milyar avro olan askeri bütçe, 2027 yılında 64 milyar avroya kadar çıkarılacak.

Erişim: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/france-hospitals-war-europe-letter-russia-ukraine-b2819143.html>

Anahtar Kelimeler: Fransa, Savaş, Hazırlık.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

C. ÇEVRE

1. Savaş Ortamında Kritik Enerji Altyapısının Korunması / European Union Institute for Security Studies (Fransa)

Avrupa'nın enerji altyapısı, son dönemde artan hibrit tehditler nedeniyle ciddi risk altında. Baltık Denizi'ndeki elektrik kabloları ve gaz boru hatları, Rusya tarafından hedef alınan altyapılar arasında yer alıyor. NATO Genel Sekreter Yardımcısı Jean-Charles Ellermann-Kingombe, Ukrayna işgali bağlamında Avrupa enerji altyapısının Rusya için öncelikli bir hedef olduğunu vurguladı. Mevcut Avrupa enerji sisteminde zayıflıklar sürmekte; özellikle açık deniz iletim ağlarında çözülmemiş güvenlik açıkları ve artan jeopolitik riskler dikkat çekmekte. Bu durum Avrupa'yı toplumsal, ekonomik ve askeri düzeyde aksaklıklara karşı savunmasız bırakmakta.

2025 yılında hazırlanan bir raporda, altyapıyı korumak için onarım ekipmanlarının stoklanması ve NATO ile iş birliğinin güçlendirilmesi gibi reaktif önlemler önerildi. Ancak mevcut güvenlik açıkları, enerji altyapısının tasarımı, yönetimi ve inşasında köklü zayıflıklar bulunduğunu gösterdi.

Enerji altyapısına yönelik fiziksel tehditler ve şebeke modernizasyonu en önemli zorlukların başında geliyor. Rusya, 2022 yılından itibaren Ukrayna'nın enerji altyapılarına saldırılar düzenlerken, Baltık Denizi'nde de EstLink 2 kablosunun kesilmesi gibi olaylarla Avrupa enerji güvenliğini doğrudan hedef aldı. Avrupa elektrik şebekesinin ortalama yaşı 40 yıl olurken, uzun süren yetersiz yatırımlar şebekenin yenilenmesini zorunlu kıldı. Enerji dönüşümü, üretim modellerini ve coğrafyasını değiştirirken, artık merkezi fosil yakıtlı santraller yerine Kuzey Denizi'ndeki rüzgâr türbinleri ve Güney Avrupa'daki güneş santralleri enerji üretiminde önemli bir rol üstlenmekte.

Modernizasyon farkındalığı artarken güvenlik kaygıları yeterince ön plana çıkmamakta. Örneğin Hollanda'da açık deniz rüzgâr santrallerinin 2032 yılına kadar ülke elektriğinin %75'ini üretmesi beklenmekte, ancak bu santraller anakaraya sınırlı sayıda bağlantı noktasıyla bağlanmaktadır. Baltık ülkeleri, Avrupa şebekesine yalnızca dört bağlantıyla bağlıdır ve üçü Rus gemilerinin düzenli olarak geçtiği deniz bölgelerinden geçmektedir.

2025 yılı şubat ayında yayınlanan Ortak Bildiride, denizaltı kablolarının güvenliğini artırmaya yönelik önlemler yer aldı. Bunlar arasında kabloların zırhla güçlendirilmesi, deniz yatağı altına gömülmesi, denizaltı gözetiminin iyileştirilmesi ve hızlı onarım çalışmaları yer almakta. Ancak zırhlama, gömülme ve gözetim gibi önlemler, sofistike araçlar veya patlayıcı tehditleri tamamen engelleyememekte; gömülü kabloların erişilebilirliği ve onarımı karmaşıklaşmaktadır. Ayrıca hızlı onarım süreçleri maliyetli olup, büyük ölçekli saldırılarda yetersiz kalabilir. Enerji altyapısının askeri varlıklarla korunması da yetersizdir. 2025 yılı haziran ayı itibarıyla Rus “gölge filosu” 1000 gemiden oluşurken, Baltık’taki Müşterek Seferi Kuvveti yalnızca 28 gemiden oluşmakta. Bu nedenle yalnızca tepki odaklı çözümler, Avrupa’nın kritik altyapısını güvenceye almak için yeterli değildir.

Kaynak: EUISS

Erişim: <https://www.iss.europa.eu/publications/briefs/war-footing-securing-critical-energy-infrastructure>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Enerji, Altyapı.

2. Sera Gazı Azaltım Önlemleri: Çin Süt Çiftliklerinden Kanıtlar / International Food Policy Research Insitute (ABD)

İklim değişikliği ve gıda güvenliği birbirinden ayıramayacak şekilde bağlantılıdır ve bu ilişki özellikle süt sektöründe oldukça belirgindir. Günümüzde hayvancılık tedarik zincirleri küresel sera gazı emisyonlarının %14,5'ine sebep olurken, sığır eti ve sütü hayvancılıktan kaynaklanan emisyonların yaklaşık üçte ikisini oluşturmaktadır.

Hayvancılık sektöründe emisyonların yüksek olması acil olarak sürdürülebilir çözümlere ihtiyaç olduğunu ortaya koyuyor. Küresel çapta süt ve süt ürünlerine yönelik talebin her geçen gün giderek yükselmesi ve gelişmekte olan ülkelerde nüfus ve gelirlerin artması mevcut emisyon sorunlarının daha da yükseleceğini gösteriyor. Bu sebeple süt ve süt ürünleri sektörünün hem gelen talebi karşılamada hem de mevcut emisyon yayılımını azaltmada önemli bir rol oynaması bekleniyor.

İklim değişikliğine karşı mücadelede uygun maliyetli çözüm yolları arama adına yapılan çalışmada, Çin'in en büyük üç süt üretim eyaletinden 97 süt çiftliği değerlendirmeye alındı. Yapılan çalışmalar sonucunda emisyonları ve maliyetleri azaltma hususunda en etkili çözümler biri hayvan yemlerinin kalitesinde iyileştirmeler yapılarak elde edildi. Hayvan yemlerindeki mısır silajı oranının %70'e çıkartılması yem maliyetlerini önemli ölçüde düşürürken diğer tarafta emisyonları ton başına 0,289 ton CO₂ azalttı ve aynı zamanda ton başına 540 \$ tasarruf sağladı.

Kaynak: Yumeng Sun

Hayvanlara verilecek yem miktarında konsantre yem oranının %35'ten %50 oranına yükseltilmesi, ton başına emisyonların 0,179 ton CO₂, ton başına maliyetlerin ise 325 dolar azalmasına neden oldu. Hayvan yemlerinde yapılacak iyileştirmeler verimliliği artırırken diğer tarafta kendi kendini amorti ederek herhangi bir dış teşvike ya da sübvansiyona gerek duymamakta.

Enerji verimliliği de maliyetleri azaltmada kritik bir unsurdur. Düşük enerji yoğunluğuna sahip çiftliklerde enerji verimliliği sayesinde 0,600 ton CO₂ emisyon azaltımı sağlanırken, maliyeti ise 143 dolar düşürmeyi başardı. Gübre yönetimi sayesinde emisyonların azaltılabildiği ve çevresel açıdan faydalar sağladığı ortaya konuldu. Doğrudan tarım arazilerine entegre edilen uygulamalar ile ton başına 0,733 ton CO₂ eşdeğeri emisyon azaltımı ve ton başına 11 \$ tasarruf sağlandı. Kompostlama yöntemi ile ton başına 0,838 ton CO₂ emisyon azaltımı gerçekleşti.

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/a-new-framework-for-assessing-the-cost-effectiveness-of-greenhouse-gas-mitigation-measures-evidence-from-chinas-dairy-farms/>

Anahtar Kelimeler: Emisyon, Süt ve Süt Ürünleri, Sığır.

3. Tarımda Küresel Drone Devrimi / International Food Policy Research Institute (ABD)

Drone teknolojisinin gelişmesi askeri alanın yanı sıra tarım sektörüne de pozitif katkı sağladı. Son beş yılda tarımsal dronlar dünya çapında oldukça hızlı bir şekilde yayıldı. Tarımsal drone devrimi Küresel Güney'den Küresel Kuzey'e doğru yayılarak tarımsal teknolojilerin tarihsel gelişimini alt üst etti.

Drone teknolojisinin gelişmesi özellikle tarım sektöründe küresel eşitsizliklerin giderilmesinde büyük rol oynuyor. Tarım dronları tohum ekme, gübreleme ve ilaçlama gibi temel tarımsal faaliyetlerde kullanılıyor.

Ek olarak, çiftçiler tarafından mevcut tarımsal arazide mahsulün durumu ve verimi gibi bilgileri toplayarak durum analizi ve değerlendirme yapabilme imkânı sağlıyor. Bazı

dronlar tek yönlü faaliyet gösterirken bazı gelişmiş tarımsal dronlar hem arazi analizi hem de mahsul ekme, gübreleme ve ilaçlama gibi faaliyetleri icra edebiliyor. Günümüzde tarımsal dronlar pirinç, mısır, soya, pamuk, meyve vb. ürünlerin ekiminde kullanılıyor.

Küresel çapta tarımsal dronların en fazla kullanıldığı ülkelerin başında şüphesiz Çin geliyor. Çin'de yaklaşık 250.000 tarımsal dronun kullanıldığı belirtiliyor. Tarımsal dronların kullanıldığı diğer ülkeler ve yaklaşık kullanım adetleri şu şekildedir; Japonya (20.000), Tayland (15.000), Brezilya (12.000), Güney Kore (8.000), Türkiye (6.000), ABD (5.500) ve Vietnam (4.000). Hindistan, Arjantin ve Ukrayna'da da tarımsal drone kullanımının hızla arttığı vurgulanıyor.

Kaynak: SatawatK

Çin, Tayland, Japonya ve Güney Kore'de tarım arazilerinin %30'unda tarımsal dronların kullanıldığı ve bu oranın giderek arttığı ifade ediliyor. ABD'de kaydedilen tarımsal drone sayısı 2024 yılı ocak ayında 1.000 olurken, bu sayı 2025 yılı temmuz ayında 5.500 adete kadar yükseldi. Tarımsal dronların fiyatları da ülkeden ülkeye ve sahip olduğu teknolojiye göre değişiklik gösteriyor. Örneğin; Çin'de ortalama bir tarımsal dronu 5.000 \$'a alınabilirken, ABD'de fiyatı 20.000 \$'ı bulabiliyor.

Tarımsal dronlar nispeten pahalı araçlar olduğu ve birçok çiftçinin mali açıdan erişiminin zor olması nedeniyle drone kiralama hizmetleri ortaya çıktı. Günümüzde tıpkı iş makinelerinin kiralandığı gibi tarımsal dronların da çiftçiler tarafından kiralanabilme imkânı var.

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/the-global-drone-revolution-in-agriculture/>

Anahtar Kelimeler: Tarım, Drone, Mahsul.

4. FAO Gıda Fiyat Endeksi Ağustos Ayında Değişmedi / FAO (İtalya)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından 2025 yılı ağustos ayında yayınlanan rapora göre, dünya genelinde gıda emtia fiyatları genel olarak yatay seyir izledi. Et, şeker ve bitkisel yağ fiyatlarındaki artışlar, tahıl ve süt ürünleri fiyatlarındaki düşüşleri telafi etti. FAO Gıda Fiyat Endeksi, temmuz ayındaki 130,0 puandan hafif yükselerek 130,1 puana ulaştı ve yıllık bazda %6,9 oranında artış kaydetti.

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, temmuz ayına kıyasla %1,4 artarak üç yıllık dönemin en yüksek seviyesine çıktı. Endonezya'nın biyodizel karıştırma zorunluluğunu artırma niyeti, palmiye, ayçiçeği ve kolza tohumu yağ fiyatlarını yükseltti. Küresel soya fasulyesi arzının bol olma beklentisi ise soya yağı fiyatlarında düşüşe yol açtı.

FAO Tahıl Fiyat Endeksi temmuz ayına göre %0,8 geriledi. Avrupa Birliği ve Rusya Federasyonu'ndaki yüksek rekolte, buğday fiyatlarını düşürürken, ABD'de yem ve etanol talebindeki artış mısır fiyatlarını yükseltti. Pirinç fiyatları, ihracatçılar arasındaki şiddetli rekabet ve Indica türü pirinç fiyatlarındaki düşüş nedeniyle geriledi.

FAO Et Fiyat Endeksi, ağustos ayında %0,6 artarak tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı. ABD'deki güçlü talep ve Çin'in ithalat talebi sığır eti fiyatlarını artırdı; Avustralya ve Brezilya ihracat fiyatlarını yükseltti. Koyun eti fiyatları artarken kümes hayvanı et fiyatları ise Brezilya'daki bol arz nedeniyle düştü. FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi ise %1,3 azaldı; Asya pazarlarında tereyağı, peynir ve tam yağlı süt tozu talebindeki zayıflık bu düşüşü tetikledi.

FAO Şeker Fiyat Endeksi, beş ay süren düşüşün ardından %0,2 arttı. Brezilya'da şeker kamışı üretimi ve verimi konusundaki endişeler ile küresel ithalat talebindeki artış fiyatları destekledi, ancak Hindistan ve Tayland'daki yüksek mahsul beklentileri artışı sınırladı.

FAO, 2025 yılı küresel tahıl üretimini 2.961 milyon ton olarak tahmin etti; bu, geçen yıla göre %3,5 artış ve rekor seviyeye işaret ediyor. Tahminler, Brezilya ve ABD'nin mısır üretim artışlarını içeriyor. Küresel iri taneli tahıl üretimi 1.601 milyon tona, buğday üretimi 804,9 milyon tona, pirinç üretimi ise 555,5 milyon tona ulaşması bekleniyor. 2025/26'da dünya tahıl kullanımı %1,6 artışla 2.922 milyon tona, tahıl stokları %3,7 artışla 898,7 milyon tona çıkması ve stok/kullanım oranının %30,6 seviyesine ulaşması bekleniyor. Uluslararası tahıl ticaretinin ise %1,4 artışla 493,4 milyon tona yükselmesi öngörülüyor.

Kaynak: Sanja Knezevic

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/fao-food-price-index-is-virtually-unchanged-in-august/en>

Anahtar Kelimeler: FAO, Endeks, Gıda.

D. SOSYAL

1. Gıda Enflasyonunun Hanehalkı Öğününe Etkisi: 2021-2023 / Observer Research Foundation (Hindistan)

Küresel çapta artan gıda fiyatları açlık oranını yükseltirken, sağlıklı beslenme imkanlarını kısıtlıyor ve bölgeler arasındaki eşitsizlikleri derinleştiriyor. Tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomileri ve tedarik zincirlerini zorlayan pandeminin gölgesinde gıda fiyatları 2021 yılında önemli miktarda arttı. 2020 yılı aralık ayında küresel gıda enflasyonu %2,3 seviyesinden 2023 yılının ilk çeyreğinde %13,6'ya yükselerek zirveyi gördü. 2021-2023 yılları arasında görülen gıda enflasyonunun temelinde pandeminin süren etkileri, jeopolitik çatışmalar ve iklim kaynaklı arz şokları yer aldı.

Dar ve düşük gelirli ülke gruplarında enflasyon oranları yüksek seviyelere ulaştı. 2023 yılı ortasında bu ülke gruplarında enflasyon %30 seviyesine ulaşırken mevcut krizleri de derinleştirdi. Gıda fiyatları %10, orta veya şiddetli gıda güvensizliği %3,5 ve ciddi vakalarda ise %1,8 oranında artışlar görüldü.

Kaynak: Pexels

2021 yılında küresel çapta bir kişinin sağlıklı beslenebilmesi için ihtiyaç duyduğu miktar günlük 3,68 dolardı. Ancak uluslararası yoksulluk sınırının 2,15 dolar olarak belirlenmesi

ile dünya nüfusunun yaklaşık %30'u bu seviyenin altına kalarak sağlıklı beslenme ihtiyaçlarını karşılayamaz hale geldi. Bu durumdan en çok etkilenen bölge ise şüphesiz Afrika oldu. Sağlıklı beslenme ile sağlıksız beslenme arasındaki fark da ciddi oranda artış gösterdi. Şekerli ve işlenmiş zararlı gıdaların fiyatları sağlıklı gıda fiyatlarına kıyasla %47 oranında ucuzladı. Bu durum milyarlarca insanı zararlı, ucuz, kalorisi yüksek ve besin değeri düşük gıdaları tüketmeye zorlarken, diğer tarafta gizli açlık durumunu körükledi.

Dünya Bankası'nın verilerine göre Batı ve Orta Afrika'da gıda enflasyonunun %45 olması gıda güvensizliğine yol açtı. ABD'de gıda fiyatları 2023 yılında %5,8 oranında yükseldi. Hindistan'da ise gıda fiyatlarındaki artış 2012-2025 yılları arasında %6 civarında seyretti. Hindistan'da işlenmiş gıda tüketimi 2006 yılında 0,9 milyar dolardan 2019 yılında 37,9 milyar dolara kadar yükseldi.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/surging-costs-shrinking-plates-food-price-inflation-s-impact-2021-2023>

Anahtar Kelimeler: Açlık, Enflasyon, Gıda.

2. IFO Eğitim Barometresi 2025: Gençler ve Yetişkinler Sosyal Medya Hakkında Ne Düşünüyor? / IFO Institute (Almanya)

IFO Eğitim Barometresi 2025, Almanya'da hem yetişkinler hem de 14-17 yaş arası gençler arasında yapılan temsili bir kamuoyu araştırmasıyla sosyal medya kullanımını inceledi. Araştırmaya göre, yetişkinlerin %90'ı, gençlerin ise %96'sı hafta içi her gün sosyal medyayı kişisel olarak kullanıyor. Kullanım süresi açısından da gençlerin %78'i, yetişkinlerin %58'i sosyal medyada günde bir saatten fazla vakit geçiriyor. Hafta sonları bu süreler daha da artıyor.

Yüksek kullanım oranlarına rağmen, yetişkinlerin %47'si sosyal medyanın olmadığı bir dünyayı tercih ederken, gençlerin %68'i ise sosyal medyanın olduğu bir dünyada yaşamayı tercih ediyor. Sosyal medya kullanımı için yaş sınırı konusunda da görüşler dikkat çekici: Yetişkinlerin %85'i çocukların en erken 16 yaşında sosyal medya hesabı açabilmesini destekliyor. Gençlerin %47'si bu görüşe katılırken, %42'si karşı çıkıyor.

Hem yetişkinler hem de gençler, sosyal medyanın özellikle ruh ve beden sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğunu düşünüyor. Yetişkinlerin %77'si, gençlerin %61'i ruh sağlığını; %73 ve %66'sı ise fiziksel sağlığı olumsuz etkilediğine inanıyor. Dikkat dağınıklığı ve okul başarısında düşüş de sıkça dile getirilen diğer olumsuz etkiler arasında. Bununla birlikte, sosyal medyanın bilgi edinme açısından olumlu katkıları olduğu da kabul ediliyor (yetişkinler %53, gençler %71).

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2025-09-09/ifo-bildungsbarometer-2025>

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Genç, Araştırma.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

E. TEKNOLOJİ

1. ABD, Teknoloji Konusunda Çin ile Rekabet Etmiyor / American Enterprise Institute (ABD)

ABD ile Çin arasındaki teknoloji rekabeti, dünya genelinde büyük ilgi uyandırıyor. Ancak bu yarışta ABD'nin aslında ciddi bir rekabet içinde olmadığı yönündeki iddialar dikkat çekiyor. Öte yandan Çin, bu rekabette oldukça kararlı ve iddialı bir konumda bulunuyor. Çin Halk Cumhuriyeti, iktidarını korumak adına özellikle Amerikan teknolojilerine karşı duyarlı davranıyor ve yabancı baskılara karşı temkinli bir tutum sergiliyor. Teknolojik gelişmelerde devletin yönlendirmesiyle ilerleyen Çin, stratejik öneme sahip alanlara büyük yatırımlar yaparak sektördeki ilerlemeyi hızlandırıyor. Bu rekabet stratejisi hem siyasi istikrar sağlama hem de ticari avantaj elde etme amacını taşıyor. Ancak süreçte zaman zaman kaynak israfı ve öncelik hataları da yaşanabiliyor. Her ne kadar Çin, demografik yapısı ve refah düzeyi açısından bazı dezavantajlara sahip olsa da hükümetin güçlü müdahaleleri ve şirketlerinin artan rekabet gücü sayesinde küresel teknoloji yarışında önemli bir aktör haline geliyor.

ABD, geçmişte Çin ile teknoloji rekabetine girmeye ihtiyaç duymadı çünkü teknoloji farkı çok büyüktü. Ancak, günümüzde ABD'nin teknoloji rekabetinde gerçek bir stratejisi bulunmuyor. Amerikalı şirketler, ulusal çıkarlar için değil, kâr amaçlı olarak rekabet ediyor. ABD hükümeti, Çin'in fikri mülkiyet haklarını ihlal etmesine rağmen ciddi bir yaptırım uygulamıyor ve bu durum ülkenin politika eksikliklerini gözler önüne seriyor. Ayrıca, ABD'nin Çin'e yatırım yapması, Çin'in teknolojik gelişimini dolaylı yoldan destekliyor. Özellikle Trump yönetimi, ihracat kontrollerine dair sert adımlar atmak yerine, bu durumu pazarlık kozu olarak kullanmayı tercih ediyor.

Biden yönetimi de bu konuda çok etkisiz kalmış, Çin'e yapılan yatırımların detaylı dökümü yapılamamış ve ulusal çıkarlar açısından kritik öneme sahip adımlar atılamamıştır. Trump'ın ikinci dönemi, Çin'e yönelik politikalarıyla daha fazla kayıtsızlık ve sessizlik içerdi. Büyük Amerikan teknoloji şirketlerinin, örneğin NVIDIA ve AMD, Çin'e üstün çipler satmasına izin verilmesi, ABD'nin kendi ulusal çıkarlarıyla çelişiyor.

Erişim: <https://www.aei.org/op-eds/the-united-states-isnt-competing-with-china-on-technology/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Teknoloji.

2. BioE3: Hindistan'ın 300 Milyar Dolarlık Biyoekonomiye Giden Yolu / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan, 2030 yılına kadar 300 milyar ABD doları değerinde biyoekonomi hedefiyle “Ekonomi için Biyoteknoloji, Çevre ve İstihdam” (BioE3) politikasını başlattı. Bu politika, biyolojik kaynakların ekonomik büyümeyi artırma ve küresel sorunlara sürdürülebilir çözümler sunma potansiyelini vurguluyor. BioE3, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinden biyo-bazlı ürünlerin ticarileştirilmesine kadar geniş bir yelpazeyi kapsıyor ve Hindistan'ın döngüsel bir biyoekonomiye yönelmesini sağlıyor.

Kaynak: ORF

Geçtiğimiz yıl Hindistan, biyoteknoloji ve biyoprosesleme sektörlerinde önemli gelişmeler kaydetti. Ulusal Tarım-Gıda Biyoteknoloji Enstitüsü ile kurulan BRIC-NABI,

biyogübre ve biyopestisitlerin ticarileştirilmesini desteklemek amacıyla çalışmalara başladı. Ayrıca, Hindistan'ın ilk Ulusal Biyo-döküm Ağı kuruldu ve biyoyakıt üretimi için "mikrobiyal suşlar" üzerinde çalışmalar hız kazandı.

Biyoteknoloji Departmanı (DBT) ve Hindistan Uzay Araştırma Örgütü (ISRO) arasındaki anlaşmalar, Hindistan'ın uzay biyoteknolojisine olan girişimini güçlendirdi ve uzayda yapılan yaşam bilimleri deneyleri, ülkenin ticari uygulamalar geliştirme stratejisini destekledi.

Ancak, BioE3'ün ilerlemesi için bazı eksikliklerin giderilmesi gerekiyor. İnsan sermayesi alanında, biyoteknolojiye katılımı artırmak için gençlerin sektöre entegrasyonunu sağlayacak güçlü pratik deneyimler gereklidir. Ayrıca, biyoteknoloji araştırmalarının ölçeklendirilmesi ve ticarileştirilmesi için daha fazla kamu-özel sektör iş birliği yapılmalıdır. Özellikle, hücre ve gen terapisi gibi ileri düzey biyoteknolojilerin ticarileştirilmesinde hâlâ önemli zorluklar bulunuyor; sermaye yatırımları ve lojistik sorunlar bu sürecin önündeki en büyük engeller arasında.

Biyoteknolojilerle ilgili küresel standartlar belirlenmeli ve bilim diplomasisi aracılığıyla Hindistan, yeni gelişen biyoteknolojik alanlarda liderlik yapmalıdır. Ayrıca, biyoteknolojinin çevresel ve sağlık alanlarındaki etkisini artırmak için sorumlu bilim iletişimi yapılmalı, toplum güveni kazanılmalıdır.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/one-year-of-bioe3-charting-india-s-path-to-a-us-300-billion-bioeconomy>

Anahtar Kelimeler: BioE3, Hindistan, Biyoteknoloji.

3. Çin'in İHA Teknolojisi Rusya-Ukrayna Savaşında Tarafları Güçlendiriyor / Russia Matters (ABD)

The Wall Street Journal'ın (WSJ) Editörler Kurulu tarafından yayımlanan "Çin Malı Rus İHA Parçaları" başlıklı son başyazıda, "Trump, Xi Jinping'in Putin'e verdiği desteği durduramadı" ifadesi yer alıyor. 1 Eylül tarihli yazıda, Trump'ın Çin'in Rusya'dan fosil yakıt alımlarını sınırlamak için yeterli çabayı göstermediği ve "Rusya'nın kendi silahını

üretmesini sağlayan bileşen ve makineleri sağlayan Çinli tedarikçilere” karşı önlem almadığı belirtildi. Ancak WSJ başyazısında sorulmayan bazı temel sorular var: Çin yapımı İHA ve parçalarıyla çalışan savaş makineleri kimler tarafından kullanılıyor?

Ukrayna’nın İHA’larını kim tedarik etmekte? ABD’nin kendi İHA’larının parçalarını kim sağlamakta? Tüm bu soruların cevabı net bir şekilde Çin’dir.

Batılı ortaklar, Ukrayna’ya Shield AI, AeroVironment ve Anduril gibi firmaların ürettiği yerli İHA’ları gönderiyor. Ancak bunlar, Ukrayna’nın her yıl kullandığı milyonlarca İHA’nın yalnızca küçük bir kısmını oluşturmakta. Ukrayna’nın İHA montaj hatları yoğun biçimde çalışsa da kendi kendine yetememekte. Ukrayna savunma şirketlerinin yalnızca %5’i sistemlerinde Çin malı bileşen kullanmadığını bildiriyor. Mevcut araçların büyük çoğunluğu ise ya doğrudan Çin’de üretiliyor ya da Çin’de üretilmiş kritik parçaları içeriyor. Dolayısıyla, sözde “yerli üretim” Ukrayna İHA’sı “Çin’de üretilmiş, Ukrayna’da monte edilmiş” olarak ifade ediliyor.

Kaynak: Russia Matters

NPR, 2023 yılı mart ayında Ukrayna ordusunun çok sayıda DJI marka Çin ticari İHA’sını satın aldığını ve bunları modifiye ettiğini bildirdi. 2024 yılı Ekim ayında Estonya’nın ERR

haber ajansı hem Rus hem de Ukrayna güçleri tarafından kullanılan Çin yapımı İHA'ların ve parçalarının güvenilirliği hakkında bir makale yayımladı. Makalede bir Ukrayna askeri, "birkaç yıl öncesine kıyasla kusurlu ürün oranının azaldığını" belirterek, Ukrayna askerlerinin uzun süredir Çin ürünlerini kullandığını ifade etti.

2024 yılının sonlarında Çin'in ihracat yasağı uygulamasıyla Ukrayna'nın cephaneliğindeki Çin yapımı İHA sayısı azaldı. Ancak dünyanın herhangi bir yerinde, Çin malı parçalar kullanılmadan İHA üretmek oldukça zordur. Forbes'un yakın tarihli bir makalesinde bu durum şu ifadeyle açıklandı: "Silikon Vadisi'nin askeri İHA'ları, Çin malı olma konusunda ciddi bir sorun yaşıyor." ABD ve müttefiklerinin tedarik zincirlerini güçlendirme çabalarına rağmen bugün Çin, küresel ticari İHA pazarının yaklaşık %90'ını kontrol ediyor ve bu araçların üretiminde kullanılan temel donanımların büyük kısmını sağlıyor.

Erişim: <https://www.russiamatters.org/blog/chinese-drone-tech-fuels-both-sides-russia-ukraine-war>

Anahtar Kelimeler: Çin, Ukrayna, Rusya, İHA.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Lee Kuan Yew School of Public Policy

Korumacılık Çağı'nda Yatırım ve Politika Değişikliklerini Takip Etmek

Çevrimiçi Etkinlik (26.09.2025)

Son yıllarda artan korumacılık, yaygın tedarik zinciri yapılandırmaları, ülkelerin rekabet gücünü korumak ve küresel yatırım eğilimlerini izlemek hayati önem kazandı. Gerçekleştirilecek etkinlikte ACI araştırmacıları, ASEAN'a odaklanarak, yatırım bağlantıları ve doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki politika etkisini aydınlatan üç önemli veri tabanını kullanarak en son çalışmalarını sunacaklar.

Erişim: <https://lkyspp.nus.edu.sg/news-events/events/details/data-and-policy-analytics-seminar-series---tracking-investment-and-policy-shifts-in-a-world-of-protectionism>

2. Bruegel

Dijital Platform Regülasyonları: Dijital Ekonomiye Dahil Edildik mi?

Çevrimiçi Etkinlik (25.09.2025)

Akıllı düzenlemeler dijital pazarları daha adil, açık ve kullanıcı dostu yapabilir mi? Küresel çapta dijital pazarlar artan fiyatlar, sınırlı rekabet ve inovasyon sorunları nedeniyle ciddi inceleme altında. Etkinlikte, ne tür düzenleyici yaklaşımların daha dinamik, açık dijital pazarları teşvik edeceği ve büyük platformların işletmeler ve kullanıcılar için adil erişimi sağlamak adına neler yapabileceği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.bruegel.org/event/digital-platform-regulation-are-we-all-included-digital-economy>

3. Chatham House

Yapay Zekânın Riskleri ve Gerçekleri

Çevrimiçi Etkinlik (02.10.2025)

Yapay zekâ artık bir bilim kurgu değil insanlar tarafından kullanılan ve hızla gelişen bir teknoloji olarak büyümeye devam ediyor. Etkili dil modelleri, askeri alana uygulanan yetenekleri ve ekonomi alanındaki kullanımıyla küresel güç dengesinde önemli bir rol oynuyor. Etkinlikte, önde gelen yapay zekâ mühendisleri ve teknoloji politikaları uzmanları arasında günümüz yapay zekâ teknolojileri değerlendirilecek.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/events/all/open-event/beyond-hype-realities-and-risks-artificial-intelligence-today>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM’ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**